

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

DEÁK FERENC MEGYEI
ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

ZALAEGERSZEG

2025. február 25.

Jóváhagyta:

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

TARTALOM

Bevezetés	5
A stratégiai tervezés célja	5
A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár bemutatása	6
Helyzetkép	8
Jövőkép	9
Küldetésnyilatkozat	10
A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Minőségpolitikai nyilatkozata	11
PGTTJ - Makrokörnyezeti elemzés	12
Politikai környezet	12
Gazdasági környezet	13
Társadalmi környezet	16
Technológiai környezet	19
Jogi környezet	20
Törvények	20
Kormányrendeletek	21
Könyvtárügyre vonatkozó miniszteri rendeletek	22
SWOT analízis	24
Erősségek	24
Gyengeségek	25
Lehetőségek	25

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

Veszélyek	26
Értékrend	27
Átfogó célok	28
1. A könyvtár, mint közösségi és kulturális tér megerősítése	29
2. Olvasási kultúra fejlesztése, olvasásnépszerűsítés új narratívákkal	30
3. Szolgáltatásfejlesztés	31
4. Vármegyei módszertani és szakmai központi szerep erősítése, regionális könyvtári státusz erősítése	32
5. Zöldkönyvtári szemlélet, ökotudatos könyvtár	32
6. Humán erőforrás fejlesztés	33
7. PR és marketing tevékenység - az intézményi láthatóság erősítése	34
Záró rendelkezések	35

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

BEVEZETÉS

A STRATÉGIAI TERVEZÉS CÉLJA

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár stratégiai terve a könyvtár tevékenységeinek folyamatos megújítását segíti elő, hogy az intézmény megfeleljen a használói környezet elvárásainak, a változó követelményeknek. A stratégiai tervben megfogalmazott célok megvalósulásával a könyvtár szolgáltatásrendszere, infrastruktúrája, szervezete és humán erőforrása alkalmas lesz a modern, minőségi tevékenység nyújtására, a használók meglegedésére, szabadon és akadálymentesen biztosítja a könyvtári dokumentumok lehető legszélesebb körét, az információs szolgáltatásokat, kulturális és közösségi programokat.

Az új stratégiai terv kiindulópontja az előző, a 2022-2024. évekre szóló stratégiai terv megvalósulása. Számba vettük az időközben bekövetkezett változásokat, lehetőségeket, ezek nyomán határozzuk meg a legfontosabb célokat, jelöljük ki a reális beavatkozásokat, amelyekre évente cselekvési tervet tudunk építeni. Partnereink igényeinek minél teljesebb megismerése biztosítja, hogy szükséges és megvalósítható változásokat hajtsunk végre szervezetünk és a szolgáltatások fejlesztése terén.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR BEMUTATÁSA

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár működési területe, szakmai és módszertani feladatellátása a teljes Zala vármegyére terjed ki. Zalaegerszegen egy központi és két tagkönyvtárban, továbbá öt fiókkönyvtárban végzi szolgáltatásait, a városon belül olyan területi elhelyezkedésben, hogy az óvodák, általános és középiskolák, kollégiumok elérhető távolságban találjanak könyvtári szolgáltató helyet. A kistélepülési Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer (KSZR) központjaként a vármegye 245 községének és egy kisvárosnak nyújt teljes körű szolgáltatást; 83 településen közvetlenül, 163 településen pedig négy városi könyvtár bevonásával. A rendszerszerű felépítésnek köszönhetően az intézmény, a KSZR és a partner városi könyvtárak egyöntetűen a TextLib könyvtári integrált rendszert használják, amely lehetővé teszi az egységes gyűjteményszervezési tevékenység megvalósítását, illetve a megyei közös keresési felületen a könyvtárak dokumentumállományában való széleskörű tájékozódást. Könyvtárunk tagja az Országos Dokumentum-ellátási Rendszernek, a könyvtárközi kölcsönzés keretében bárhonnán képes kielégíteni a használók igényeit.

A könyvtár központi épülete a városközpontban helyezkedik el, tömegközlekedéssel könnyen, gépjárművel körülményesebben közelíthető meg. Az épületbe történő bejutás és a belső használat akadálymentessége csak részben megoldott. A könyvtárban a teljes körű, gyermek és felnőtt olvasók igényeit kielégítő, magyar és idegen nyelvű dokumentumkínálat mellett jelentős zenei gyűjtemény, gyermekkönyvtár, Zala vármegye történeti, helyismereti irodalmát feldolgozó helyismereti gyűjtemény, s a kutatók számára használható Keresztury Dezső Gyűjtemény áll rendelkezésre. A könyvtár a megyei könyvtári és közgyűjteményi hálózat igényeit kiszolgáló könyvkötészetet működtet, és feladatkörébe tartozik a

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

Keresztury Ház fenntartása. A központi épületben működik az intézmény számítóközpontja, továbbá a PRO-M KFT. zalaegerszegi HBONE központja, mely nagysebességű internetkapcsolatot biztosít a Pannon Egyetem Zalaegerszegi Egyetemi Központja, több közgyűjtemény, az észak-zalai térség oktatási intézményei és a Zalaegerszegi Törvényszék könyvtára számára.

A József Attila Városi Tagkönyvtár a landorhegyi városrészben, a Keresztury Dezső Városi Művelődési Központtal egy épületben működik. A tagkönyvtár tömegközlekedéssel és gépjárművel könnyen megközelíthető, az épületbe bejutás és a szolgáltatások igénybevétele akadálymentes. A könyvtárban külön gyermekrészleg és több speciális különgyűjtemény áll a használók rendelkezésére. A tagkönyvtárhoz az öt városi fiókkönyvtár ellátása és az Apáczai Csere János Tagkönyvtár felügyelete tartozik. Közvetlen ellátási feladata az Izsák Imre Általános Iskolában működő Gábrriel József Könyvtár és Művészeti Műhely működtetése, mely külön megállapodás alapján iskolai könyvtári feladatokat is ellát; ugyancsak külön megállapodás alapján lát el iskolai könyvtári feladatokat az Öveges József Általános Iskolában működő fiókkönyvtár is.

Az Apáczai Csere János Tagkönyvtár Zalaegerszeg legnagyobb, kertvárosi városrészében működik, az Apáczai Csere János Művelődési Központtal egy épületben. Az épületbe való bejutás és a szolgáltatások igénybevétele akadálymentes. A tagkönyvtár felnőtt és gyermekolvasók kiszolgálását végzi. Könyvtárunk a könyvtári törvény és a kapcsolódó jogszabályok alapján, teljes körű szolgáltatást nyújt a használók számára. A dokumentumállomány rendelkezésre bocsátásán túl *közösségi-kulturális* programszervező tevékenységet folytatunk; legfontosabb partnerkapcsolataink az oktatási intézményekkel vannak, amelyek oktatási-nevelési tevékenységét tanévre előre egyeztetett program, illetve pályázati forrásokból megvalósuló rendezvények keretében támogatjuk. A *civil szervezetekkel, önművelő közösségekkel* ugyancsak széleskörű kapcsolatot ápolunk ismeretterjesztő, életmód

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

fejlesztő programok, bemutatók, kiállítások szervezésével. Kiemelten fontosnak tartjuk a *szociálisan vagy egészségileg hátrányos helyzetű* emberek életminőségének javítását. Nagy jelentőségű partnerkapcsolati rendszer a települési önkormányzatok, civil szervezetek köre, melyek számára a KSZR keretében biztosítunk teljes körű könyvtári, információs és közösségi-kulturális szolgáltatást. A *vármegyei könyvtárellátási szolgáltatások* keretében a módszertani segítséget szakmai napok, továbbképzések, illetve a kistépülési könyvtárosok számára alapfokú képzések szervezésével biztosítjuk. A *közgyűjteményi kapcsolatok* a megyetörténeti-helyismereti tevékenység keretében végzett munkát, kutatást és kiadványozást segítik.

HELYZETKÉP

Az intézményben 2023-ban új lett az igazgató és a két igazgatóhelyettes személye, és részben a középvezetők is változtak. Megújult a szervezeti rend, az Apáczai Csere János Tagkönyvtár a József Attila Városi Tagkönyvtár irányítási hatáskörébe került, akárcsak a Gábrriel József Könyvtár és Művészeti Műhely.

Tovább erősödött együttműködésünk a fenntartó önkormányzattal, a polgármesteri hivatal munkatársaival. A város kulturális életében hangsúlyosan jelennek meg a fejlesztési elképzeléseink. Kiemelten támogatott projektünk lett a makerspace műhely létrehozása, fejlesztése, szolgáltatásainak népszerűsítése, valamint a Keresztury Ház és Gyűjtemény rekonstrukciója, a gyűjtemény adatbázisban való feldolgozása.

Ismét pályáztunk és elnyertük a Családbarát Szolgáltatóhely, Családbarát Munkahely címet. A szervezeti élet minden szintjén alkalmazzuk a minőségi követelményeket. A további fejlődésünket célzó programokat és fejlesztéseket a munkatársakból alakult tematikus munkacsoportok bevonásával valósítjuk meg. Különösen jelentős a marketing tevékenység és a zöld szemléletű programok szervezése, támogatása. A

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

Deák+kert működésének továbbfejlesztése keretében erősödött a tehetséggondozási tevékenység és megjelent a könyvkiadási program is.

Pályázati forrásból és önkormányzati segítséggel megújultak szolgáltató tereink: a központi könyvtárban folytatódott a klimatizálás, a mélyraktár felújítása; mindegyik könyvtárunkban új bútorok és számítástechnikai eszközök segítik a szolgáltatások és a közösségi tér funkció további erősítését.

A pandémiás helyzet és az energiaválság éveit követően ismét egyre többen veszik igénybe személyesen a szolgáltatásokat, de az online térben is folyik az olvasói kérések teljesítése, sokan használják a foglalási, előjegyzési, irodalomkutatási lehetőségeket. Megújítottuk honlapunkat, intenzíven működtetjük közösségi oldalainkat. Módosítottuk a Könyvtárhasználati szabályzatot is. A munkatársak többsége a járvány idején *home office*-ban végezte a munkáját és vett részt online továbbképzéseken. Ez beépült munkaszervezési gyakorlatunkba. Egzisztenciális okokból és a nyugdíjazások miatt egyre több munkakörben kerül sor új munkatársak felvételére – többségük szakképzett és elkötelezett munkavállaló. Mentori programot dolgoztunk ki és működtetünk az új munkatársak integrálása érdekében.

JÖVŐKÉP

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár missziója a vármegye kulturális örökségének megőrzése, a városlakók életminőségének javítása, a használók aktivitására építő, kreativitásra ösztönző kulturális élménytér, a közösségi élet legmeghatározóbb színtere. Összhangban a fenntartói törekvésekkel és a használók érdekeivel, a Zöld könyvtári programjával szolgálja a fentarthatóságot a mindennapokban.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

A társadalom minden rétege számára korszerű, kiváló minőségű szolgáltatásokat nyújt személyesen és távolról elérhető formában egyaránt, amelyeket folyamatosan fejleszt, megújít.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

A zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár alapvető célja és küldetése, hogy korlátozás nélkül biztosítsa a dokumentumokhoz, és az információhoz való hozzáférést a város és a térség lakossága részére. Települési és megyei feladatokat is ellátó nyilvános könyvtár.

Küldetését a könyvtár épületében a nyitvatartási időben, illetve honlapján keresztül online formában időtől és tértől függetlenül biztosítja.

Küldetését korszerű gyűjteményépítéssel, minőségileg fejlesztett szolgáltatásokkal, olvasóbarát programokkal, munkatársainak naprakész szaktudásával valósítja meg.

Ennek megvalósítása során

- szolgálja az élethosszig tartó tanulást minden korcsoport számára, segíti az önálló ismeretszerzési készségek kialakítását és fejlesztését;
- rendezvényeivel elősegíti az olvasáskultúra fejlesztését, a szabadidő hasznos eltöltését, a kulturális értékek közvetítését, az életminőség javítását, közösségek kialakulását;
- szolgáltatásait a társadalmi környezet, a gazdaságosság, a használók igényeinek figyelembe vételével fejleszti;
- családbarát környezettel és programokkal szolgálja a jövő polgárainak nevelését;
- helyismereti gyűjteményével és a kapcsolódó szolgáltatásokkal erősíti a megyében élők kötődését lakóhelyükhöz;

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

- online szolgáltatásaival és tartalomépítéssel motiválja a távoli használatot;
- hátrányos helyzetű használói számára biztosítja az esélyegyenlőséget a hozzáférésben, segíti a hátrányok leküzdését;
- tehetséggondozást segítő programokat működtet;
- szervezi a megyében dolgozó könyvtárosok továbbképzését;
- a kistérségeken élők számára teljes körű kulturális szolgáltatást nyújt.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR MINŐSÉGPOLITIKAI NYILATKOZATA

A könyvtár legmagasabb szintű, naprakészszolgáltatásokat nyújt használói számára.

Munkáját a jogszabályoknak megfelelően, a teljes körű minőségirányítási rendszer követelményei alapján, a használók igényeinek megfelelően végzi.

Biztosítja a tiszta, kényelmes, akadálymentesen megközelíthető, a legmodernebb infokommunikációs eszközökkel felszerelt, többfunkciós közösségi teret a látogatók számára megfelelő nyitvatartási időben.

Gyűjteményét folyamatosan gyarapítja az olvasói igények figyelembe vételével; a gyűjtemény feltárása a minél sokoldalúbb visszakereshetőséget szolgálja, elhelyezése a szabadpolcos térben könnyen áttekinthető rendszerben kényelmes használatot biztosít.

Online felületein tértől és időtől függetlenül közvetlen kapcsolatot tart távhasználóival. Minden jelzésre a lehető legrövidebb időn belül válaszol.

Magasan képzett, naprakész ismeretekkel és készségekkel rendelkező, sokoldalú, segítőkész, empátikus munkatársakkal, barátságos légkörben fogadja látogatóit.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

Szolgáltatásait a használók részéről elvárható legmagasabb szinten biztosítja. Rendszeresen vizsgálja a használók elégedettségét, gondoskodik az elért minőségi szint fenntartásáról és igény szerinti fejlesztéséről.

A könyvtár vezetése és minden munkatársa elkötelezett a minőségirányítási rendszer működtetésében a minőségpolitikai célok elérése érdekében.

PGTTJ – Makrokörnyezeti elemzés

Politikai környezet

- Az Európai Unió törekszik arra, hogy megőrizze Európa közös kulturális örökségét, támogassa a művészeteket és a kreatív ágazatokat; kezdeményezéseket indít abból a célból, hogy Európa élénk és sokszínű kultúráját mindenki számára hozzáférhetővé tegye. Javaslatokkal élnek az olvasásfejlesztést támogató könyvtári szolgáltatások működtetésére, különös tekintettel a 3 évesnél kisebb gyermeket nevelő családok számára.
- Az Európai Unió irányelvei szorgalmazzák a kulturális javak digitális megőrzését, az online hozzáférhetőség biztosítását, az adatbázisok jogi védelmét.
- Az országos és helyi aktuális politikai helyzet, a választások kimenetele hatást gyakorol a könyvtárak működésére; a kormányzati struktúrától függő ágazati irányítás szakmapolitikai helyzete meghatározza a könyvtári terület működését és fejlődését.
- A magyar állam támogatja a digitális kompetenciák széleskörű terjesztését. Az uniós gyakorlattal harmonizáló jogi szabályozást valósít meg, ösztönzi és támogatja az elektronikus tájékozódást szolgáló és az e-ügyintézést megvalósító szolgáltatások kialakítását.
- A kulturális kormányzat korszerű jövőképet és széleskörű cselekvési programot határoz meg a könyvtárak számára (minőségfejlesztés, központi szolgáltatások kiterjesztése, akkreditált képzések kínálatának bővítése, digitalizálási tevékenység

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

támogatása, érdekeltségnövelő támogatás a nyilvános könyvtárak fenntartói számára, ODR működtetése, Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer a kistélepüléseken élők ellátására).

- A helyi önkormányzat kulturális koncepciója hangsúlyosan jeleníti meg a könyvtári környezet és a szolgáltatások fejlesztését. A széleskörű szolgáltatási kínálat, a sokszínű kulturális rendezvények javítják a lakosság életminőségét, növelik a város népességmegtartó erejét és erősítik turisztikai vonzerejét is.

Gazdasági környezet

2024-ben a gazdasági-társadalmi folyamatokat a koronavírus okozta járvány és az energiaválság utóhatásai, valamint az orosz-ukrán háború fejleményei határozták meg. Ezek hatása egyes ágazatokban jelentős maradt, és a gazdasági szereplők beruházási, a lakosság fogyasztási döntéseit továbbra is befolyásolta.

Zala vármegye lakossága 2024. január 1-én 260 124 fő volt.

A vármegyében tovább csökkent a foglalkoztatottak száma, a munkanélkülieké emelkedett: a foglalkoztatás a 15-74 év közötti lakosság körében 114 000 főre csökkent, a munkanélküliségi ráta 6,9% - az országos átlag 4,4%. A gazdaságilag inaktívak aránya egy év alatt 9,2%-kal nőtt (országosan 0,3%-kal csökkent).

2024 folyamán a születések csökkenése meghaladta az előző évit, a vármegyék közül a legmagasabb volt. A halálozások száma kicsit kevesebb lett, de így is két halálesetre jut egy élve születés. A természetes fogyás a vármegye népességét 2250 fővel (az előző évihez képest 9,3%-kal nagyobb mértékben) csökkentette. A házasságkötések száma 9,6%-kal maradt el az előző évitől. Zala vármegyei székhellyel 51,8 ezer gazdasági szervezetet tartottak nyilván, számuk 2,8%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. A legtöbb vállalkozás a mezőgazdaságban szűnt meg. Az újonnan bejegyzett vállalkozások száma kevesebb, mint a megszűnő vállalkozások fele - az ezer lakosra jutó vállalkozások száma azonban még így is meghaladja az országos átlagot. A foglalkoztatottak száma a versenyszférában és a költségvetési szférában is csökkent.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

A Zala vármegyei székhelyű gazdasági szervezetek **fejlesztési tevékenysége** negyedével elmaradt az előző évitől. Az országos teljesítményérték 0,9%-át, 104 milliárd forintot fordítottak beruházásokra a vármegyei székhelyű gazdasági szervezetek, amely egyedül Nógrád vármegyéét múlta felül. A vármegyei beruházásokból jelentősebb arányt megvalósító ingatlanügyletek 2,2-szeres növekedése sem tudta ellensúlyozni többek között a feldolgozóipari beruházások 18, a mezőgazdaság 25 és a szállítás, raktározás beruházásainak 45%-os visszaesését. A fejlesztési források 25%-át a feldolgozóipar, 17%-át az ingatlanügyletek, 9,1%-át a mezőgazdaság, 8,8%-át pedig a szállítás, raktározás területén használták fel. A feldolgozóiparon belül a legjelentősebb súlyt az élelmiszeripar, a gumi-, műanyag- és építőanyag ipar és a villamos berendezések gyártása képviselte.

Ipari teljesítménye alapján Zala a kis súlyú vármegyék közé tartozik. A 2024. évi termelési értéke (858 milliárd forint) az országos kibocsátás 1,6%-át jelentette. Az egy lakosra jutó termelési érték az országos átlag közel hattizede, ezzel a vármegye a térségi rangsor második felében helyezkedett el. A székhely szerinti adatok alapján a termelés volumene 21%-kal meghaladta a 2023. évit, amely a legnagyobb mértékű bővülés a vármegyék és a főváros körében. Elsősorban az új termelőkapacitások kiépítésének köszönhetően az ipari kibocsátás mintegy ötödét adó **járműgyártás** több mint négyszeresére nőtt, amely mellett a vármegyében szintén jelentős súlyú gép, gépi berendezés gyártás és élelmiszeripar is bővült. A főváros, Baranya és Tolna vármegye mellett a belföldi eladásokból származó árbevétel nagysága csak itt haladta meg az exportét. A forgalom mintegy hattizedét kitevő hazai értékesítés volumene 37%-kal növekedett, elsősorban a járműgyártás eladásainak megugrása miatt.

2023-ban számottevően visszaesett a lakásépítések száma Zala vármegyében. 2024-ben azonban megfordult a tendencia: az előző évi sokéves mélypontnál 21%-kal több, 244 új lakás épült, ami azonban még így is elmarad a 2010-es évek átlagától. Az új lakások 58%-át községekben, 30%-át kisebb városokban, a fennmaradó mintegy tizedét Zalaegerszegen adták át.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

Zalaegerszeg Nyugat-Magyarország egyik legjelentősebb térségi integráló erővel rendelkező települése. A Modern Városok Programra (MVP), a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programra (TOP), illetve egyéb európai uniós és hazai forrásokra építő Integrált Településfejlesztési Stratégia, és az erre támaszkodó gazdaságfejlesztési elképzelések terve megalapozza a város kiemelt szerepét a térségben.

A kormányzati gazdaságfejlesztési törekvéseknek, az ebben érdekelt energiaügyi, gazdaságfejlesztési, építési és közlekedési, valamint a kulturális és innovációs minisztériumokkal kialakított hatékony együttműködésnek és a város által létrehozott gazdaságfejlesztési modellnek, szervezeti háttérnek köszönhetően 2014-2024 között mintegy 5000 új munkahely jött létre Zalaegerszegen, és a fejlesztések révén ez tovább bővül. A munkanélküliség aránya 7,5%-ról 2,3%-ra esett vissza.

A város gazdaságfejlesztésének középpontjában a jövő gazdaságára alapozott, innovatív, magas hozzáadott értékű iparágak további fejlesztése áll. A zalaegerszegi gazdaság sajátossága a rendkívül sokrétű iparági struktúra. A városban egyebek mellett jelen van a járműipar, az elektronika, az egészségipar, az élelmiszeripar, a mezőgazdaság, a gépipar és az információtechnológia. A járműipari tesztpálya elkészültével, további bővítésével, újabb nemzetközi nagyvállalatok letelepedésével a város gazdaságilag a térség egyik legerősebb településévé válik, amelyet erősít az az iparági szerkezet, amely válságtűrővé, fenntarthatóvá teszi Zalaegerszeg növekedését és fejlődését. A vállalkozások kiszolgálására jelenleg négy ipari park működik; az iparüzési adóbevétel mértéke 10 év alatt két és fél szeresére nőtt.

A hozzáadott érték növekedésének lehetőségét a vállalatok főként a technológiai fejlesztésben, magasan kvalifikált munkaerőben és a folyamatszervezésben látják.

Zalaegerszeg a tudatos városi infrastruktúrafejlesztésben kiemelt szerepet szán a **közlekedésfejlesztésnek**, amelynek révén a régió kiemelkedő logisztikai és közlekedési centrumává válik. A közlekedési fejlesztések elengedhetetlenek az egyre növekvő mobilis munkaerő közlekedési igényeinek kiszolgálása miatt is, mert

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

mostanra jelentős munkaerőhiány alakult ki a városban működő vállalkozásoknál, melyet a helyi letelepedés már nem tud teljes mértékben kompenzálni.

A munkaerőhiány kezelése, a kellő számú munkaerő biztosítása szempontjából kulcsfontosságú a vállalati igényekre is figyelő **oktatás** szerepe, továbbá az, hogy Zalaegerszegen növelni lehessen a lakhatási célú épületek mennyiségét, minőségét. A letelepedés támogatásában jelentős szerepe van a várost körülvevő településeken kialakult agglomerációs gyűrűnek is. A fiatalok városba vonzása, városban tartása érdekében kiemelt fontosságú a lakáshoz jutás támogatása és a munkavállalási lehetőségek számának növelése. A város céljai között szerepel a környezettudatos fejlesztések végrehajtása, a kiegyensúlyozott erőforrás-gazdálkodás és a klímavédelmet is szolgáló innovatív megoldások bevezetése.

Társadalmi környezet

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Zalaegerszegen működik, a város területén tagkönyvtárai és fiókkönyvtárai vannak; külön megállapodás alapján Zala vármegye területén 246 település számára biztosít nyilvános könyvtári szolgáltatásokat.

A könyvtár mindennapi használóinak, a nyilvános könyvtári szolgáltatások igénybevevőinek döntő többsége Zalaegerszegen illetve a környező településeken lakik, de a KSZR szolgáltatásban részesülő kistelepülések lakóinak életkörülményei, kulturális igényei is meghatározó jelentőségűek.

A gazdaságfejlesztés kedvező hatásai az életminőség javulását és az innovációs szemlélet terjedését eredményezik. A fejlesztések érdekében az oktatás kiemelt szerepet kap, különösen a technikusképzés, a Pannon Egyetem duális képzései, az egyetemek összefogásából létrejött Science Park. A szakképzés irányai a gyakorlatorientáltság felé mutatnak, a helyben letelepült gyártó és termelő cégek munkaerőigényei szerint alakulnak.

A lakosság száma tovább csökkent, és összetétele öregedő tendenciát mutat. 2024-ben 54 297 fő volt a város lakossága; a népességben a nők aránya meghaladja a

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

férfiakét – ez elsősorban a 40 év feletti korosztályokra jellemző. Csökken a 14 év alattiak száma, száz gyermekkorú lakosra legalább 200 időskorú jut. A legszámosabb lakossági csoport a kamasz-fiatal felnőtt, ezt a csoportot erősítik a zalaegerszegi középiskolákban és a Pannon Egyetem karán tanuló, kollégiumban lakó középiskolások, egyetemi hallgatók is.

Az utolsó népszámlálási adatok alapján, a lakosság iskolai végzettsége szerint egyetemi- főiskolai diplomával a népesség 17,5 %-a rendelkezik, érettségivel 30 %, érettségi nélküli szakmai oklevéllel 20 %. A magasabb iskolai végzettséget tekintve minden korcsoportban a nők vannak többségben. Az iskolai végzettség arányaira nézve ez az összkép - a város megyeszékhely, egyúttal iskolaváros jellegét tekintve - elfogadhatónak mondható, s az is figyelembe veendő, hogy a diplomások 25 %-a 35 év alatti; ugyanakkor erősödik az a tendencia, hogy a diplomát, szakképzettséget szerző fiatalok közül sokan nem térnek vissza a városba, az állandó lakcímük megmarad, de máshol élnek és máshol dolgoznak. Ez veszélyes perspektíva az oktatási intézmények, közintézmények, vállalkozások szakember-utánpótlását tekintve. A város vezetése támogatja újabb és újabb vállalkozások indítását, amelyek képzett munkaerőt kívánnak meg – ám ennek belső tartalékai csökkennek, s a közintézmények is egyre nehezebben találnak megfelelően képzett munkatársakat. A népesség gazdasági aktivitását tekintve kb. a lakosság fele tekinthető gazdaságilag aktívnak (országosan 52%) a nyugdíjasok, járadékosok aránya csaknem 30 % (országosan 20,1%). A munkanélküliség – köszönhetően a széleskörű keresletnek és többek között a jelentős külföldi munkavállalási lehetőségeknek is – alacsony mértékű (2,3%), jelentős mértékben a középfokú végzettségű, szakképesítéssel nem rendelkező nők keresnek munkát. Sok szakterületen egyre inkább a munkaerőhiány okoz gondot. Ennek ellensúlyozására nagyobb számban érkeznek külföldi munkavállalók, akiknek lakhatási, beilleszkedési és kulturálódási igényeit kezelni kell.

A kistélepülési könyvtári szolgáltatásban 245 község és egy kisváros (Pacsa) ellátásáról gondoskodunk, ebből 161 település 500 fő alatti, 55 pedig 500-1000 közötti lakosságszámú. A községi lakosságra fokozottan jellemző az elöregedés, számos

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

településen nincs, vagy csak néhány fő a gyermekkorú. Zala vármegye az országos öregedési indexben – a húsz év alattiak arányát hasonlítva össze a lakosság számával – néhány budapesti kerületet követve az „élen” áll: az index mérőszáma már 20 % alatt van. Nagyon kevés a kistelepüléseken a magasan képzett lakos, néhány százalék településenként, és a középfokú végzettségűek aránya is alacsony mértékű, átlagosan 20 %. (Ez alól az agglomerációs gyűrűk települései képeznek kivételt.) A legfeljebb nyolc osztályt végzettek több mint fele a községekben lakik. A vármegyére jellemző, hogy a diplomások háromnegyede a városokban, fele pedig a két megyei jogú városban lakik. A kistelepüléseken a munkanélküliség is magasabb mértékű, a közfoglalkoztatás ezt némileg mérsékli. Az általános iskolák megfelelő színvonalú képzést tudnak biztosítani, de a gyerekeknek és a pedagógusoknak is jelentős mértékben utazniuk kell. A könyvtári szolgáltatásokat a megyében szinte kizárólag a települési könyvtári ellátás biztosítja az iskolák számára.

Nemzetiségek

Zala vármegyében a Mura folyó mentén hét községben, illetve a környező településeken, Letenyén és Nagykanizsán szórványban élnek horvát nemzetiségűek. A *kaj* nyelvjárást beszélik, az iskolai oktatás keretében az irodalmi horvát nyelvet tanulják. Zala vármegyei nemzetiségi önkormányzatuk és kulturális egyesületeik is vannak. Könyvtári ellátásuk részben a KSZR keretében, illetve a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár folyamatosan fejlesztett horvát nyelvű állományának biztosításával valósul meg. Néhány dél-zalai település - az egykori német betelepülésre emlékezve - felelevenítette a német nemzetiségi hagyományokat, ám ezek főleg visszatanult hagyományok, a nyelvtanítás terén is az irodalmi német nyelvet tanulják. Megyei nemzetiségi önkormányzatuk 2019-ben alakult meg, és kulturális csoportjaik is vannak. Könyvtári ellátásuk a kistelepülési szolgáltatás keretében történik. A roma népesség nem egyöntetű: nyelvi szempontból magyar nyelvű romungro, román nyelvű beás és lovári nyelvű közösségeket különböztetünk meg. A roma népességre vonatkozó irodalmat a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár gyűjti és bocsátja a

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

használók rendelkezésére, erről megállapodás is született a nemzetiségi önkormányzattal.

Technológiai környezet

- Az információs-kommunikációs technológia (IKT) fejlődése, a tartalomipar megerősödése a könyvtárak szerepének változásához vezet;
- A könyvtáraknak lépést kell tartaniuk az IKT gyors fejlődésével, amely a szakmai ismeretek és eszközök folyamatos megújítását igényli, ezzel fokozva az innovációra való készséget
- A technológiai fejlődés következtében átalakul a kulturális értékek létrehozásának, rögzítésének, megőrzésének és hozzáférésének gyakorlata;
- A digitális technika terjedése lehetővé teszi a kulturális javakhoz történő hozzáférést, a kulturális értékek és információk akadálymentes elérését;
- A digitális világban az online hozzáférés az elsődleges a felhasználók számára. Az olvasásban felértékelődik a szövegértés, a gyors áttekintés képessége.
- A digitális eszközök kezelése alapvető készség az ismeretszerzésben. Az online képzések, többek számára teszik lehetővé a tanulást, amely kedvező az esélyegyenlőség és az élethosszig tartó tanulás szempontjából.
- A digitális eszközök fejlődésével nagyobb figyelmet kell fordítani a személyes adatok védelmére, a magánszféra határainak tiszteletben tartására.
- A közösségi média csoportszerveződései kedveznek az azonos érdeklődésű, nézőpontú emberek közös cselekvésének, ugyanakkor az álhírek terjedésének, a kontrollálatlan információk terjedésének, a digitális bűnözésnek is teret adnak.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

Jogi környezet

Könyvtárunk működését a hatályos törvények, rendeletek szabályozzák: a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény hatálya alá tartozik.

Fenntartónk Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, a könyvtár vezetőjének kinevezéséhez és felmentéséhez a szakminiszter hozzájárulása szükséges.

Költségvetési intézményként az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény és annak végrehajtási rendelete vonatkozik a gazdálkodására.

Közpénzből gazdálkodóként mindazon jogszabályok vonatkoznak ránk, amelyek a közpénzek felelős, pártatlan, átlátható és hatékony felhasználásának érdekében rendelkezéseket tartalmaznak.

A könyvtári feladatellátást végrehajtási rendeletek és szakmai jogszabályok határozzák meg.

A munkavállalókat a Munka Törvénykönyve előírásainak megfelelően foglalkoztatjuk.

Elegendet kell tennünk a foglalkozás-egészségügyi, balesetvédelmi és tűzrendészeti előírásoknak.

Intézményünkben szakszervezet és üzemi tanács működik, Kollektív Szerződés van érvényben.

TÖRVÉNYEK

Magyarország Alaptörvénye

1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

2012. évi LXIII. törvény a közadatok újrahasznosításáról

1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

RENDELETEK

KORMÁNYRENDELETEK

- 73/2003. (V. 28.) Korm. rendelet az Országos Dokumentumellátási Rendszerről
- 379/2017. XII. 11.) Korm. rendelet a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről
- 717/2020. (XII. 30.) Korm. rendelet a kiadványok kötelezpéldányainak szolgáltatásáról, megőrzéséről és használatáról
- 194/2000. (XI. 24.) Korm. rendelet a muzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekről
- 6/2001. (I. 17.) Korm. rendelet a könyvtárhasználókat megillető egyes kedvezményekről
- 305/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a közérdekű adatok elektronikus közzétételére, az egységes közadatkereső rendszerre, valamint a központi jegyzék adattartalmára, az adatintegrációra vonatkozó részletes szabályokról
- 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
- 416/2017. (XII. 18.) Korm. rendelet a kulturális szakértői tevékenység folytatásának feltételeiről és a kulturális szakértői nyilvántartás vezetéséről

KÖNYVTÁRÜGYRE VONATKOZÓ MINISZTERI RENDELETEK

- 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról
- 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

- 7/1985. (IV. 26.) MM rendelet a könyvtári anyagok bejelentéséről
- 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet a kulturális szakemberek továbbképzéséről
- 14/2001. (VII. 5.) NKÖM rendelet a könyvtári szakfelületről
- 18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet a közzétételi listákon szereplő adatok közzétételéhez szükséges közzétételi mintákról
- 22/2005. (VII.18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról
- 39/2020. (X. 30.) EMMI rendelet a kulturális intézményben foglalkoztatottak munkaköreiről és foglalkoztatási követelményeiről, az intézményvezetői pályázat lefolytatásának rendjéről, valamint egyes kulturális tárgyú rendeletek módosításáról
- 33/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet a Minősített Könyvtár cím és a Könyvtári Minőségi Díj adományozásáról
- 26/2016. (IX. 8.) EMMI rendelet az emberi erőforrások minisztere által adományozható elismerésekről
- 68/2013. (XII. 29.) NGM rendelet a kormányzati funkciók, államháztartási szakfeladatok és szakágazatok osztályozási rendjéről
- 51/2014. (XII. 10.) EMMI rendelet a múzeum, valamint az országos szakkönyvtár és a megyei könyvtár éves munkatervéhez szükséges szakmai mutatókról
- 45/2012. (XI. 30.) EMMI rendelet a kulturális javakkal kapcsolatos hatósági eljárásra vonatkozó szabályokról

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 216/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

SWOT ANALÍZIS

ERŐSSÉGEK

Megújult, modernizált szolgáltatási terek

Tapasztalt, szakképzett munkatársak

Elhivatottság

Innovatív gondolkodás

Széleskörű és jól működő partnerkapcsolati háló

Sokszínű, felhasználóbarát szolgáltatáskínálat

Célcsoportok jó ismerete

Egységes integrált könyvtári rendszer használata az intézményben és a kistéleplési
könyvtári ellátásban

Korszerűen és szakszerűen felépített gyűjtemény

Pályázati lehetőségek kihasználása

Stabil informatikai és technikai háttér

Minőségbiztosítási szemlélet a könyvtári folyamatokban

Csapatszellem

Társadalmi szerepvállalás

Helyi közösségek támogatása

Az óvodai-iskolai nevelés-oktatás támogatása

Az élethosszig tartó tanulás támogatása

A fenntartó és a könyvtár közötti jó kapcsolat

Családbarát Munkahely és Szolgáltatóhely

Egységes arculati megjelenés, jól működő intézményi PR tevékenység

Nyilvánosság, médiakapcsolatok

A Zala vármegyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer hatékony és magas szintű

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

működtetése

Térítésmentes rendezvények

Deák+kert irodalmi-kulturális portál működtetése

Fűszerkert működtetése

GYENGESÉGEK

Épületek infrastrukturális korszerűtlensége

Teljes körű akadálymentesség hiánya

Klimatizált helyiségek hiánya

Munkatársak egyenlőtlen terhelése

Közterületi megjelenés hiánya

LEHETŐSÉGEK

Szakmai szervezetek tevékenységében való részvétel

Együttműködés az érdekképviselési tevékenységben

Szakmai továbbképzés

Szponzorok bevonása

Alapítványok bevonása az intézményi célok megvalósításába

Online szolgáltatások bővülése

Társadalmi elismertség növelése

Fiatal, képzett, dinamikus munkatársak integrálása

Munkatársak motiválása

Ifjúsági korosztály eredményes bevonása

Publikációs tevékenység ösztönzése

Testvérvárosok könyvtáraival való együttműködés

A zöld szemlélet erősítése

Az élethosszig tartó tanulás támogatása

Mesterséges intelligencia felhasználása

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

VESZÉLYEK

Költségvetési források bizonytalansága

Jól képzett, fiatal szakemberek elvándorlása

Szakképzett utánpótlás hiánya

Alacsony jövedelem

Munkatársak motiválatlansága

Ágazati irányítás kiszámíthatatlansága

Törvényi szabályozás kedvezőtlen változásai

Könyvtárhasználói szokások átalakulása

Erősödő konkurencia a közösségi-kulturális szolgáltatások területén

Pályázati lehetőségek kiszámíthatatlansága

A gyorsan fejlődő információs technológia fejlesztési lehetőségeinek korlátai

Szerzői és egyéb jogi korlátozások

Külső szolgáltatóktól való függés

Dokumentumbeszerzési lehetőségek változásai

Mesterséges intelligencia kontroll nélküli használata

A könyvtár környezetének közbiztonsági és közegészségügyi állapota

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

ÉRTÉKREND

Az előttünk álló évek terveinek és céljainak tükrözni kell a vezetés elképzelésein kívül a munkatársak és a fenntartó véleményét is könyvtárunk követendő értékrendjét illetően.

A munkatársak és a fenntartó által is választott legfontosabb értékek az alábbiak:

<i>Segítőkézség</i>	<i>Kreativitás</i>
<i>Együttműködés, partnerség</i>	<i>Tudásmegosztás</i>
<i>Hitelesség</i>	<i>Rugalmasság</i>
<i>Minőség</i>	<i>Empátia</i>
<i>Megbízhatóság</i>	<i>Hivatástudat</i>
<i>Szakmaiság</i>	<i>Igényesség</i>
<i>Felhasználóközpontúság</i>	<i>Csapatszellem</i>
<i>Esélyegyenlőség</i>	<i>Pontosság</i>

A fenntartó szerint a vármegye legnagyobb könyvtárának a fentiekén kívül az alábbi értékeket kell képviselni:

Lokálpatriotizmus
Összetartás
Teljesítmény
Tradíció

A könyvtár vezetése fontosnak tartja még a következőket is beilleszteni céljaink eléréséhez:

Innováció
Fenntarthatóság

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

ÁTFOGÓ CÉLOK

Szolgáltatásainkat korszerűen, a partnerközpontúság elvének megfelelően, fenntartható módon nyújtjuk. Oktatást segítő tevékenységünket az egész életen át tartó tanulás érdekében végezzük.

Terveinket a modern kor igényeinek megfelelően felújított épületben és XXI. századi infrastruktúrával, megújulásra kész munkatársakkal, a minőségirányítás elveit követve valósítjuk meg.

Az előttünk álló időszak átfogó céljai:

1. A könyvtár, mint közösségi és kulturális tér megerősítése
2. Olvasási kultúra fejlesztése olvasásnépszerűsítés új narratívákkal
3. Szolgáltatásfejlesztés
4. Vármegyei módszertani és szakmai központi szerep erősítése; regionális könyvtári státusz erősítése
5. Zöldkönyvtári szemlélet, ökotudatos könyvtár
6. Humán erőforrásfejlesztés
7. PR és marketing tevékenység-intézményi láthatóság

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

1. A könyvtár, mint közösségi és kulturális tér megerősítése

A könyvtár egyik legfontosabb stratégiai célja, hogy a hagyományos információszolgáltató szerepén túl a városi közösségi és kulturális élet meghatározó helyszínévé váljon. Nyitott, befogadó és inspiráló közösségi térként működjön, amely egyszerre szolgálja az információhoz való hozzáférést, a kulturális értékek közvetítését és a közösségi kapcsolatok erősítését. Az intézmény működését a „Könyvtár. Több, mint gondolnád...” jelmondat határozza meg, amely valamennyi szolgáltatásban, programban és közösségi tevékenységben megjelenik. Kezdeményezéseink hozzájárulnak ahhoz, hogy a könyvtár inspiráló élményt nyújtó találkozási hely legyen a különböző generációk számára.

- A „harmadik hely” koncepciójára építve olyan környezetet alakít ki, amely egyensúlyt teremt a nyugodt, elmélyült munkára alkalmas csendes terek és az aktív közösségi együttlétet támogató zónák között.
- A könyvtárat szabad hozzáférést biztosító térként (freedom place) működteti, ahol mindenki számára biztosított a dokumentumokhoz és az információkhoz való nyitott és korlátozásmentes hozzáférés.
- A könyvtár társadalmi műhelyként is funkcionál, amely bekapcsolódik a közösségi tudomány kapcsolatrendszerébe. Ennek keretében várostörténeti és helyismereti tematikák kerülnek kidolgozásra a helyi közösség aktív bevonásával.
- Kiemelt figyelmet fordít a helyi értékek megőrzésére és bemutatására, különösen a Keresztury Dezső-örökség ápolására. Ennek részeként a könyvtár szolgáltatásnépszerűsítő programokat, virtuális bemutatófilmeket hoz létre, továbbá ismert személyiségekkel készült interjúk segítségével erősíti a kulturális örökség társadalmi jelenlétét.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

2. Olvasási kultúra fejlesztése, olvasásnépszerűsítés új narratívákkal

E stratégiai céllal azt kívánjuk elérni, hogy az olvasás a mindennapi élet természetes részévé váljon, valamint inspiráló közösségi élményt nyújtson minden korosztály számára.

- Az olvasást személyes, élő élményként közvetíti, élményalapú könyvajánlásokkal, interaktív programokkal és közösségi tartalmakkal, amelyek lehetőséget adnak az olvasói tapasztalatok megosztására.
- Tematikus olvasásnépszerűsítő kampányokat szervez, amelyek különböző irodalmi témákhoz, szerzőkhöz vagy társadalmi kérdésekhez kapcsolódva ösztönzik az olvasást.
- Kiemelt figyelmet fordít a fiatal korosztály megszólítására, innovatív és kreatív projektek megvalósításával.
- Alkotói pályázatokat és közösségi kreatív programokat szervez, amelyekbe helyi szerzőket, illusztrátorokat és fiatal alkotókat von be, erősítve a helyi kulturális közösség aktivitását.
- Az olvasás és a mentális jóllét kapcsolata a könyvtári stratégiákban fontos téma, mert az olvasás nemcsak kulturális tevékenység, hanem pszichológiai és közösségi erőforrás is. Az olvasás hozzájárulhat az egyén lelki egyensúlyához, stresszkezeléséhez és érzelmi fejlődéséhez.
- Új, játékos formában kívánja támogatni az olvasáshoz kapcsolódó közösségi élményt: saját fejlesztésű társasjáték készítése és tematikus játékkalkalmak szervezése.

3. Szolgáltatásfejlesztés

A könyvtár stratégiai célja a gyűjtemény és a szolgáltatások folyamatos fejlesztése és aktualizálása annak érdekében, hogy az intézmény a digitális korszak elvárásainak megfelelő, rugalmas és felhasználóbarát szolgáltatási környezetet biztosítson. A fejlesztések célja az információhoz való hozzáférés bővítése, a digitális kompetenciák erősítése, valamint az új technológiák könyvtári alkalmazásának elősegítése.

- Gyűjteményét folyamatosan fejleszti, figyelemmel kíséri az olvasói, felhasználói igényeket.
- Fejleszti a digitális szolgáltatási környezetet.
- Digitális kompetenciafejlesztő programokat szervez a használók számára, amelyek támogatják az információkeresési készségek, a digitális írástudás és az online szolgáltatások tudatos használatának fejlődését.
- Vizsgálja és alkalmazza a mesterséges intelligencia könyvtári felhasználási lehetőségeit, például információkeresés, ajánlórendszerek, tartalomfeldolgozás vagy felhasználói támogatás területén.
- Makerspace alkotóműhelyt fejleszt, amely lehetőséget biztosít kreatív, digitális és technológiai alapú alkotótevékenységekre.
- Kötészeti szolgáltatásokat működtet.
- Informatikai modernizációt valósít meg fejlettebb számítógépes infrastruktúra és eszközpark kialakításával a felhasználók és a munkatársak számára.
- Könyvtári szolgáltatások időbeli és fizikai hozzáférhetőségének bővítése, könyvtárvételi automata telepítése, amely lehetővé teszi a dokumentumok 24 órás átvételét.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

4. Vármegyei módszertani és szakmai központi szerep erősítése; regionális könyvtári státusz erősítése

- A könyvtár a szellemi és szakmai referenciapontként szerepel, szakmai tudásközpontként szolgál a térség könyvtárai számára. Konzultációt, szakmai tanácsadást és egyéni támogatást biztosít a könyvtárak és könyvtárosok számára. Hálózati kapcsolatait erősíti a megyei és regionális könyvtári intézményekkel.
- Kistelepülési könyvtári ellátás működtetése.
- Módszertani központ szerepben szakmai napok, workshopok, tréningek és továbbképzések szervezése; új könyvtári szolgáltatások és digitális megoldások bemutatása; módszertani irányelvek kidolgozása a vármegye könyvtárai számára.
- Szakmai kiadványok, tanulmánykötetek, módszertani anyagok készítése.

5. Zöldkönyvtári szemlélet, ökotudatos könyvtár

A könyvtár váljon az ökotudatos szemléletformálás központjává, integrálva a zöld programokat a szolgáltatásokba; bevonva az olvasókat, közösségeket a jövőorientált és környezettudatos magatartás népszerűsítésébe.

- Környezettudatos szolgáltatásfejlesztés.
- Olvasók és közösségek bevonása ökológikus programokba.
- Zöld infrastruktúra és helyi projektek megvalósítása, Fűszerkert és közösségi zöldterületek kialakítása a könyvtárban.
- KSZR Zöld sziget program működtetése.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

- Környezetvédelmi edukáció – Iskolákkal, civil szervezetekkel együttműködve ökotudatos szemlélet elterjesztése. Nevelési programok, edukációs anyagok készítése és terjesztése. Tematikus kiadványok és útmutatók megjelentetése a fenntarthatóság jegyében.

6. Humán erőforrásfejlesztés

A szervezet hosszú távú működésének és szakmai fejlődésének biztosítása érdekében kiemelt cél a munkatársak kompetenciáinak folyamatos fejlesztése, a szervezeti célok megvalósítását támogató tudás megszerzésének támogatása, a tudásmegosztás erősítése és az új szakmai területekhez szükséges készségek kialakítása.

Ennek érdekében a szervezet:

- Képzési politikát alakít ki, amely magában foglalja a munkatársak kompetenciáinak feltérképezését (tudástérkép), az egyéni karriertervek kialakítását, ezenfelül az önképzés támogatását.
- Képzéseket és továbbképzéseket szervez, különös hangsúlyt fektetve a belső tudásátadásra és a munkatársi kompetenciafejlesztésre (szakmai napok, workshopok).
- Reagál az új munkaterületek megjelenésére és bevonja a munkatársakat az új feladatkörökbe, például közösségi tartalomfejlesztés, média- és kommunikációs tevékenység, valamint rendezvényszervezés területén.
- Mentorprogramot működtet, amely támogatja az új munkatársak beilleszkedését, elősegíti a szervezeten belüli tudás átadását és a szakmai fejlődést.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

7. PR és marketing tevékenység - az intézményi láthatóság erősítése

A könyvtár kiemelt célja az intézmény társadalmi láthatóságának növelése, szolgáltatásainak széles körű megismertetése, továbbá a közösségi szerepének erősítése.

Ennek érdekében a könyvtár tudatos PR- és marketingtevékenységet folytat, amely a digitális kommunikációra, a közösségépítésre és az innovatív szolgáltatásnépszerűsítésre épül.

A stratégiai cél megvalósítása érdekében az intézmény:

- Aktív közösségi tartalomgyártást folytat, rendszeres és kreatív megjelenéssel a közösségi média felületeken, amely segíti a könyvtári programok, szolgáltatások, a gyűjtemények és a könyvtárhasználat népszerűsítését.
- Újszerű szolgáltatásnépszerűsítési módszereket alkalmaz, különösen a fiatalabb generációk megszólítása érdekében.
- A „*Könyvtár, mint jó ügy*” szemlélet mentén hangsúlyozza a könyvtár közösségi, kulturális és társadalmi értékteremtő szerepét.
- Ajándéktárgyak értékesítésével (Deák Shop) erősíti a könyvtár márkáépítését, valamint új kulturális kapcsolódási pontokat teremt a használók számára.

A fenti tevékenységek hozzájárulnak ahhoz, hogy a könyvtár modern, nyitott és innovatív kulturális intézményként jelenjen meg a helyi közösség és a tágabb nyilvánosság számára.

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2025-2027

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A fenti stratégiai tervet a munkatársak és a Minőségirányítási Tanács egyetértésével az intézmény igazgatója hagyja jóvá. A fenntartót a könyvtár vezetője tájékoztatja.

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár Stratégiai Terve (2025-2027) 2025. március 1-től lép életbe.

A fenti stratégiai terv alapján évenként cselekvési tervek készülnek határidők, felelősök, források megjelölésével. A cselekvési tervek alapján készülnek az éves beszámolók.